

Pesach: de sedermaaltijd in het licht van de komst van de Messias en Zijn koninkrijk.

Vanavond vieren wij Pesach. Wij zullen met onze gedachten zijn bij de viering van de bevrijding uit Egypte, zo'n drie en een half duizend jaar geleden. We maken in onze gedachten af en toe een wandeling door de geschiedenis. Het belangrijkste voor ons is: dat Jeshua (Jezus) Zelf heel zijn leven het Pesach vierde. Zijn laatste viering van Pesach, met Zijn discipelen, is het hoogtepunt.

Gebed: Vader, verheerlijk deze avond Uw Zoon onder ons. Doe ons tijdens deze Sederviering Uw genade en liefde proeven en smaken, door uw Heilige Geest. Amen.

Voorbereiding: vroeger, toen de meeste vrouwen nog thuis waren en voor hun gezin zorgden, werd bij voorkeur voor Pasen het huis grondig schoongemaakt. Het zou overgenomen kunnen zijn van de Joden. Zij reinigden hun huizen voor Pesach om het van elke zuurdesem te zuiveren. Want na de Sederavond begint het feest van de ongezuurde broden. Dan eet Israël zeven dagen lang geen kruimel brood of koek waar gist (zuurdeeg) in zit. Joodse ouders verstoppen overal in huis een stukje brood of koek. Met een kaars of zaklantaarn zoeken ze met de kinderen die resten op en verbanden hen. God is heilig, is de betekenis ervan. We kunnen geen feestvieren, wanneer er allerlei zonden voortwoekeren:

Lezen: 1 Korinthe 5:6-8.

In een gemeente waar ook de feesten van God worden gevierd, zei iemand tegen de kinderen: Over een week hebben we een maaltijd met een kampvuur. Wanneer jullie dingen op je kamer vinden: een boek, een CD, een plaat, waarvan je denkt: dat vindt Jezus niet goed, mag je die meebrengen en in het vuur gooien. Pesach is zeker ook een feest voor kinderen. Het is een feest voor het heel volk Israël!

Bij het *allereerste Pesach* stonden drie dingen op tafel die tot op vandaag heel belangrijk zijn:

- Het lam.
- Ongezuurde broden
- Bittere kruiden

In later heeft tijd kwamen daar de vier bekers wijn bij.

Jezus vierde het Pesach met een gebraden lam, met ongezuurde broden, bittere kruiden en groenten, en vier bekers wijn. Maar wat Zijn laatste viering van Pesach op aarde zo speciaal maakte, dat Hij toen gereed stond, als het LAM van God Zijn bloed te storten tot verzoening voor heel Israël en voor de wereld.

De middelste matze wordt gebroken en achtergehouden tot de maaltijd gegeten is, wanneer deze gedeeld wordt door iedereen aan tafel.

De Haggada, 'vertelling'.

Tijdens dit belangrijke onderdeel van de Sederviering wordt uitgebreid gesproken over de geschiedenis van Israël, te beginnen met haar verlossing uit Egypte.

Gezongen (opgezegd) worden de eerste twee psalmen van het Hallel: psalm 113 en 114.

Wij lezen hiervan psalm 114.

Verhaal voor kinderen

'Pappa, waarom smeert u dat bloed van het lammetje aan de voordeur?'

't Is al middag. Overal bij de Israëlieten is het een drukte van jewelste. Iedereen is in de weer. Vier dagen geleden hebben alle vaders een lammetje uit de kudde gehaald en achter bij huis in een hok gezet. Prachtbeesten waren het. Jong, fris, en gezond. Allemaal mannetjes. Ze waren één jaar oud. Gaaf waren ze, er mankeerde niets aan. Nu werden ze vanmiddag allemaal geslacht. De kinderen vonden het best zielig voor het lammetje. Maar God had het gezegd, dus deden de vaders het.

Er waren wel zeshonderdduizend gezinnen in Israël. Dus werden er ook een paar honderdduizend lammetjes geslacht. Sommige burens mochten samen met één lam doen, als de gezinnen klein waren. Maar in ieder gezin zou die avond een lam gegeten worden. Iedere vader ving, bij het slachten, het bloed op in een schaal. Na het slachten van het dier werd het helemaal gebraden. Vanavond zou heel het volk samen feestvieren. Het feest van de verlossing. Zij zouden die nacht allemaal als volk weggaan uit Egypte. God zelf zou hen verlossen en uitredden, hen leiden en brengen naar het beloofde land.....

De moeders waren druk met het klaarmaken van het feestmaal. Broden die meer op crackers leken zouden zij eten. Matzes noemen ze die. Daar zat geen gist in. Dat mocht niet. Ze zouden geen tijd hebben het deeg te laten rijzen. Er was haast bij. Met bittere kruiden zouden zij die matzes eten. Met het gebraden lam. Wat zij niet op konden moest verbrand worden. Van het lam bleef niets over. Ja, toch wel iets. Wat doet pappa nu? Waar gaat hij met die schaal bloed naar toe? Kijk, hij heeft een stok met een kwast eraan in zijn handen. Hij loopt naar de voordeur toe.

'Wat doet u nu, pappa?', vraagt een van de kinderen. De andere kinderen staan er bij te kijken.

'Wij worden vannacht bevrijd uit de ellende. God gaat ons verlossen.'

'Maar waarom strijkt u nu het bloed van het lammetje aan de zijkanten en bovenkant van de deur?'

'Dat heeft God gezegd. Vannacht komt er een engel door Egypte. Die gaat daar elk huis binnen en doodt daar de eerstgeboren zoon.'

'In elk huis? Ook bij de rijke mensen?'

'Ja, zelfs bij de farao. De zoon die later koning zou worden, zal ook sterven.'

'Het is wel erg. Maar God heeft hen lang genoeg gewaarschuwd. Maar, pappa, komt die engel ook langs de deur van onze huizen?'

'Ja, maar God heeft gezegd: als Ik voorbij jullie huizen ga, en Ik zie het bloed van het lam aan jullie voordeur, dan gaat de dood aan jullie deur voorbij. Jullie worden gespaard!'

De kinderen hebben allemaal veel om over na te denken. Vanavond zijn ze allemaal binnen. Het feestmaal wordt gegeten. Pesach heet dat feest. 'Voorbijgaan' betekent dat. De kinderen weten nu allemaal waarom. Ze zijn blij dat er eindelijk een eind komt aan dat uitputtende slavenwerk. Maar ze waren allemaal ook wel een beetje zenuwachtig. Af en toe keek er eentje naar de deur. Zou de doodsendel al langs zijn geweest? Gelukkig zat er bloed aan de voordeur. Zij hadden er zelf bij staan kijken. En vader had hun verteld wat dat betekende. In menig gezin, zo niet in alle, was de oudste zoon die avond een beetje stil. Vannacht zou dus in ieder huis in Egypte de oudste zoon sterven. Hij was ook de oudste zoon. Hij zou niet sterven. Wat een verschil. Een andere keer moet hij daar toch nog eens iets over aan vader vragen.....

['Pappa, gebeurt er echt niets met de eerstgeboren zonen?'

Wat kun je in een paar dagen een heleboel meemaken. Zoveel maak je soms in geen maanden mee. De Israëlieten waren echt weg uit Egypte. Geen mens bleef achter, zelfs geen schaap of hond. Maar heel Egypte was in rouw. Overal was de eerstgeboren zoon gestorven. Alleen

Gods 'eerstgeboren zoon', Israël, ging onder Gods veilige hoede, uit Egypte weg. Geen enkele dode onder de zonen. De enige 'doodskist' die zij meedroegen was eerder een teken van hoop dan van rouw. De beenderen van voorvader Jozef! Hij had eeuwen geleden de uittocht van Israël voorzien. Zij moesten zijn gebeente al die tijd goed bewaren, en later in Kanaän begraven. Zo zeker was Jozef eeuwen geleden al dat God Zijn belofte zou vervullen! Intussen zaten sommige eerstgeboren zonen van Israël nog met een brandende vraag.

'Pappa, alle eerstgeboren zonen in Egypte zijn dood, wij leven allemaal nog. Gebeurt er echt niets met ons?' Wat moet je als vader daar nu op antwoorden? Kinderen hebben over het algemeen een sterk gevoel voor rechtvaardigheid. Goed, de Egyptenaren dienden allerlei afgoden, en leefden niet zoals God het bedoelde. Maar waren zij, Israëlieten, van die lieverdjes?

'Weet je nog wat pappa deed met het bloed van het lam?'

'Ja, dat streek u aan de buitenkant van de deur'.

'Precies, dat lam stierf in onze plaats. Achter het bloed waren wij allemaal veilig'.

'Gelukkig wel, ja. Maar ...gebeurt er echt niets met ons?'

'Begrijp ik het als vader ook niet. Het was een zaak van geloof. Toch is er wel iets bijzonders met eerstgeboren zonen'.

'Hoe bedoelt u, pappa?'

'Wel, mijn zoon, God wil ons allemaal iets leren. Hij Zelf noemt ons als volk: "Mijn eerstgeboren zoon" . Dat betekent: uit alle volken heeft Hij ons, als volk Israël uitgekozen, om helemaal van Hem te zijn. Hij heeft recht op ons. Wij mogen Hem dienen!'

'En de eerstgeboren zonen dan?'

'Die behoren Hem ook helemaal toe. God heeft ons geboden dat wij elk eerste mannetje van de schapen, geiten of koeien aan God moeten offeren. Maar de eerstgeboren zonen worden gelost'.

'Wat betekent dat, pappa?'

'Het betekent, dat God uit Israël de eerstgeboren zonen neemt, en zegt: die zijn speciaal voor Mij. Die zullen niet gewoon werk op het land doen of bij de kudden of een ander beroep hebben. Zij zullen Mij dienen, in de plaats van alle anderen'.

'God wil de eerstgeboren zonen als priesters in Zijn dienst?'

'Ja, zo is het'.

Of alle vaders dit aan hun zonen even haarfijn hebben verteld? Ik ben bang van niet En of alle eerstgeboren zonen even diep erover nadachten? Ik denk van niet. Het was natuurlijk wel een hele eer, dat de oudste jongen uit elk gezin met de andere eerstgeboren zonen God mochten dienen. Toch zou dat niet lang duren. Een paar maanden later zouden de priesters en Levieten in plaats van de eerstgeboren zonen in het huis van God dienen.....]

(Uit: J. den Admirant, De Herder en de tempel, blz. 42-45)

Tijdens de Haggada, de vertelling van de verlossing van Israël, stelt het jongste kind vier vragen:

- Waarom is deze avond anders dan alle avonden? Op alle avonden eten wij brood en matzes, maar deze avond alleen matzes (ongezuurd brood)
- Op alle avonden eten wij alle soorten groenten, maar deze avond eten wij alleen bittere groenten
- Op alle avonden dopen wij maar eenmaal in, maar op deze avond tweemaal.
- Op alle avonden eten wij zittend of leunend, op deze avond eten wij allemaal leunend.

De vragen geven de vader aanleiding om zijn kinderen de geschiedenis te vertellen.

Lezen: *Lukas 22: 14-20*

Wij onderstrepen nu vers 15 en 16:

En Hij zeide tot hen: Ik heb vurig begeerd dit Pascha met u te eten, eer Ik lijd. Want Ik zeg u, dat Ik het voorzeker niet meer eten zal, voordat het vervuld is in het koninkrijk Gods'.

Vraag 1) : Is het Pesach door Jezus afgeschaft? Was dit Zijn laatste Pesach?

Vraag 2): Waarom zou Jezus speciaal naar *dit* Pesach verlangd hebben

‘Vader, waarom is dit Pesach anders dan alle vorige keren?’

‘Elk jaar opnieuw, bij elke Joodse Sederviering, klinkt de vraag van het jongste kind dat naast vader zit: ‘vader, waarom is deze avond anders dan alle andere avonden?’ Er is zoveel anders op die avond. De familie ligt alleen aan. Er worden alleen maar ongezuurde broden gegeten. Er worden alleen bittere kruiden gegeten. En er wordt twee keer in plaats van eenmaal ingedoopt in de saus. De vraag van de jongste geeft de vader gelegenheid om de geschiedenis van Israëls lijden in Egypte en haar verlossing daaruit te vertellen. Ook Jezus heeft heel Zijn leven het Pesach gevierd zoals elk Joods gezin het vierde. Alleen deze keer zal Hij het anders vieren. Daarom zegt Hij tegen de apostelen Dat Hij vurig er naar verlangd heeft ‘dit Pascha met u te eten, eer Ik lijd’. Er is geen aanleiding te geloven dat ook maar één van de apostelen tijdens dit Pesach beseft heeft, hoe bijzonder dit was. Later, na Jezus’ opstanding hebben zij het wel begrepen. Maar het is alsof die vraag van de jongste zoon nu rechtstreeks als een noodkreet vanuit het hart van de Zoon aan Zijn Vader in de hemel gesteld wordt. ‘Vader, waarom is dit Pesach anders dan alle andere die Ik gevierd heb op aarde?’ En Zijn Vader antwoordt Hem in de stilte van Zijn hart: ‘*Deze* avond, Mijn geliefde Zoon, zullen de bittere kruiden U een voorproef zijn van het zeer bittere lijden dat spoedig zal volgen. *Dit* Pesach, Mijn Zoon, zal alles in de sedermaaltijd spreken van Uw offer. De matzes die U breken zult, zullen getuigen van Uw lichaam dat U geven zult. Een van de bekers wijn, die rondgaat zal getuigen van het bloed van het nieuwe verbond dat straks eens en voorgoed vergoten zal worden! De Psalmen uit het Hallel die U zult zingen, zullen U dit Pesach als krachtig getuigenis zijn dat Uw offer het fundament van een nieuwe tempel zal leggen. Mijn Zoon, daarom is deze avond en deze nacht anders dan elke nacht. Zoals Ik in Egypte de wacht hield over Mijn volk, zodat hen geen kwaad trof, zo zult U deze nacht waken, en niemand zal met U zijn! Opdat U, en U alleen, als het Lam, door Mij, de Vader uitgekozen, de eer ontvangt van die verlossing, die tot in eeuwigheid zijn kracht behoudt!’ Niemand van hen die aanlagen, hebben op dat moment geweten, wat een troost en kracht er van dit Pesach voor Jezus uitging. Voordat Hij enkele uren later Zich als een Lam ter slachting liet leiden....

Kort voor dat het Lam Zijn offer geheel volbracht heeft, gaan de laatste woorden die op Zijn lijden betrekking hebben, in vervulling. Een hevige dorst maakt Zich van Hem meester. Zure wijn wordt Hem aangereikt. Op een hysopstengel. Werd het bloed van het lam in Egypte niet met hysop –een plant die als een kwast dienst deed- aan de bovendorpel en zijposten van de voordeuren gestreken?

Wat zal ons land er anders uitzien, als ons volk elke andere zekerheid uit handen geslagen werd, en maar één ding overhield: te schuilen achter Jezus’ Bloed!’ (Uit: J. den Admirant, *De Herder en de tempel*, blz. 117,118)

De vier bekers

Er wordt vier maal uit een beker wijn gedronken. Waarom vier? De Joden leggen dit uit aan de hand van Exodus 6:5,6 waar met vier woorden Israëls verlossing uit Egypte wordt beschreven:

Ik zal u uitleiden....

Ik zal u redden.....

Ik zal u verlossen...

Ik zal u aannemen.....

Psalm 116:13 luidt naar het hebreuws: 'Ik zal de **beker der verlossingen** opnemen...'. Verlossingen, meervoud.

De beker van de toorn (*'de vijfde beker'*)

Er is ook een beker die niet wordt gedronken. Er wordt tien maal een druppel wijn uit die beker gemorst op de grond. Bij elke keer wordt een van de plagen van Egypte genoemd. Israël werd bevrijd nadat Egypte tien maal door zware rampen getroffen was. Eerder liet de farao Israël niet gaan. In het boek 'Broeder Jezus' legt de Jood Shalom Ben Chorin een bijzonder verband tussen deze beker van de toorn en de beker waarmee Jezus worstelt in Gethsemané, wanneer Hij tot driemaal toe bidt: 'Vader, indien het mogelijk is, laat deze beker aan Mij voorbij gaan. Maar niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt'.

Jezus en Judas

In Johannes 13 lezen wij, hoe Jezus Zich bewust was van de liefde van de vader, van de zekerheid dat Hij van God kwam en naar Hem terug ging, en Zich ook bewust was dat de duivel Judas had ingegeven hem te verraden. Maar vanuit die vaste zekerheid stond Hij op...en waste de voeten van alle apostelen, ook van Judas. Judas krijgt de bete: de groenten, al of niet met matze gedoopt in de bitter kruiden. Volgens Johannes vertrekt Judas daarna, en maakt dus het avondmaal niet mee. De andere evangelisten geven de indruk dat Judas er nog bij is. Johannes is op bepaalde punten meer gedetailleerd. Lag hij niet aan de boezem van Jezus? De profeet –zei ds. Leenhouts- is dichter bij het hart van God dan de herder.

Tegen het einde van de sederviering geeft Jezus een wending aan deze maaltijd, door het avondmaal in te stellen. Dat is dus van oorsprong een onderdeel van de Pesachviering, zoals uit Lukas 22:14-20 nog duidelijk is af te leiden.

De laatste psalmen uit het hallel worden gezongen, psalmen 116-118. De psalmen 113-115 zijn al eerder gezongen. 'Toen zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de Olijfberg'.